

Špeciálna základná škola

Bottova 13, Rimavská Sobota

Školský vzdelávací inovovaný program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

- *s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia*
- *so stredným stupňom mentálneho postihnutia*
- *s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia*
- *s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím*

Platný od 01.09.2016

Škola	Špeciálna základná škola Bottova 13, 979 01 Rimavská Sobota IČO: 35985003
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vyučovací jazyk	slovenský
Študijná forma	denná dochádzka
Druh školy	škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami
Názov školského vzdelávacieho programu	Školský vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie • pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia • pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia • pre žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia • pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím
Dĺžka štúdia	• pre žiakov <i>s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia</i> – 9 rokov (absolvovaním prípravného ročníka – 10 rokov) • pre žiakov <i>so stredným stupňom mentálneho postihnutia</i> – 10 rokov (absolvovaním prípravného ročníka – 11 rokov) • pre žiakov <i>s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia</i> – 10 rokov (absolvovaním prípravného ročníka – 11 rokov) • pre žiakov <i>s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím</i> – 9 rokov (absolvovaním prípravného ročníka – 10 rokov) V zmysle § 22 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov <u>môže</u> riaditeľ školy umožniť žiakovi vzdelávanie v ŠZŠ až do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 18 rokov.
Zriaďovateľ	Okresný úrad Banská Bystrica Námestie L. Štúra 1 974 05 Banská Bystrica Kontakty: 048 4306 601, fax 048 4306 609, skolstvo.bb@minv.sk
Riaditeľ školy	Mgr. Erik Fela
Pracovná skupina pre tvorbu ŠkVP	Mgr. Peter Petrínek, Mgr. Oľga Palušová, Mgr. Jana Fil'ová
Ďalšie kontakty školy	tel.: 047/56 21 727, 0911 440 118 e-mail: skola@szsrs.edu.sk
Účinnosť od	01.09.2016
Prerokované v pedagogickej rade školy	23.08.2016
Prerokované v Rade školy	18.10.2016

V Rimavskej Sobote 23.08.2016

Mgr. Erik Fela,
riaditeľ školy

Platnosť, revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	01.09.2016	VP pre žiakov s mentálnym postihnutím schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20264:6-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016 VP pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20264:6-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016
Platnosť dodatku č.1 ŠkVP od	1.9.2018	Výchova a vzdelávanie žiakov zo SZP a MRK Prerokovaný v rade školy 30.8.2018 Schválený pedagogickej rade 30.8.2018
Platnosť ŠkVP od	1.9.2019	Doplnok nového predmetu individuálna logopedická intervencia Prerokovaný v rade školy 2.7.2019 Schválený pedagogickej rade 4.7.2019

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A JEJ ZAMERANIE

Špeciálna základná škola, Bottova 13, Rimavská Sobota je na základe rozhodnutia Krajského školského úradu v Banskej Bystrici a na základe § 10 ods. 5, § 21, ods.1 a § 22 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s § 133, §140 a §161, ods. 21 a 23 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov zriadená ako štátna rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou. Vystupuje v právnych vzťahoch svojim menom a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

1.1.Súčasti školy

Školský klub detí pri ŠZŠ – zabezpečuje pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku výchovu a vzdelávanie v čase mimo vyučovania. Školský klub detí má 2 oddelenia.

1. oddelenie – mladší žiaci
2. oddelenie – starší žiaci

Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva – poskytuje komplexnú špeciálno-pedagogickú činnosť, diagnostickú, psychologickú, poradenskú, rehabilitačnú, preventívnu, metodickú, výchovno-vzdelávaciu a inú odbornú činnosť a súbor špeciálno-pedagogických intervencií deťom so zdravotným postihnutím vrátane detí a žiakov s vývinovými poruchami s cieľom dosiahnuť optimálny rozvoj ich osobnosti a sociálnu integráciu.

Organizačne pričlenená:

Praktická škola zabezpečuje ďalšie vzdelávanie žiakov, ktorí splnili povinnú školskú dochádzku, ale vzhľadom na mentálne postihnutie, nemôžu sa ďalej vzdelávať na odborných učilištiach.

1.2 Veľkosť školy

Škola je plne organizovaná. Má 9 tried variant A, 1 triedu variantu B, 3 triedy Variantu C pre žiakov s individuálnym vzdelávacím programom, 1 triedu pre žiakov s autizmom.

Učebne sú rozmiestnené v dvoch pavilónoch, ktoré sú prispôbolené potrebám žiakov.

Triedy sú dostatočne priestrané, upravené a vybavené novým zariadením. Esteticky sú na úrovni, V triedach sú nástenky, učebné pomôcky a interaktívne tabule.

Počet žiakov ŠZŠ je 103.

Počet žiakov v ŠkD je 24.

1.3. Pedagogický princíp školy

Špeciálna základná škola umožňuje získať všetkým žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch.

Dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a možností a bolo mu umožnené prežiť úspech.

V záujme kvalitného vzdelávania žiakov je potrebné vyžadovať od rodičov maximálnu účasť na výchove a vzdelávaní svojich detí.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerujeme k príprave žiakov na život a adaptáciu do spoločnosti. Vyžadujeme, aby boli v rámci svojich možností kriticky a tvorivo mysleli a účinne riešili problémy. Zabezpečujeme kvalitnú prípravu žiakov so zameraním na komunikatívnosť s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov. Formujeme u nich tvorivý životný štýl, sociálne cítenie a hodnotovú orientáciu. Žiakov vychovávame v duchu humanistických princípov a prosociálneho správania.

Dôraz vo výchovno-vyučovacom procese kladieme na vytváranie dobrej učebnej atmosféry v triedach, kladných sociálnych vzťahov v kolektívoch detí, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenie žiakov.

1. 4. Zameranie školy a stupeň vzdelania

V špeciálnej základnej škole sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím. Vzdelávanie je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v OU alebo v Praktickej škole.

Vnútorne členenie školy, vyučovací jazyk :

Škola sa vnútorne sa člení podľa stupňa mentálneho postihnutia žiakov na:

- variant A – pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, žiaci sa vzdelávajú v slovenskom jazyku,
- variant B – pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, žiaci sa vzdelávajú v slovenskom jazyku,
- variant C – pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, žiaci sa vzdelávajú v slovenskom jazyku,

- pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím, žiaci sa vzdelávajú v slovenskom jazyku,
- pre žiakov s viacnásobným zdravotným postihom, žiaci sa vzdelávajú v slovenskom jazyku.

Dĺžka výchovy a vzdelávania :

- variant A má deväť ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka,
- variant B má desať ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka,
- variant C má desať ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka,
- žiaci s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím má deväť ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka.

Žiakovi skončilo plnenie povinnej školskej dochádzky, ak od začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky absolvoval desať rokov vzdelávania, alebo dňom 31. augusta príslušného školského roka, v ktorom žiak dovŕšil 16. rok veku (§ 22 ods.1 zákon č. 245/2008).

Žiakovi s ťažkým zdravotným postihnutím môže riaditeľ školy umožniť vzdelávanie až do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 18. rok veku (podľa § 22 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.).

Špecifiká výchovy a vzdelávania :

Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s odloženou povinnou školskou dochádzkou sa môže vzdelávať v prípravnom ročníku, po absolvovaní ktorého môže žiak pokračovať v primárnom vzdelávaní na takom type školy, pre ktorý má predpoklady a na základe výsledkov špeciálno-pedagogického a psychologického vyšetrenia.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva žiakovi vypracujeme IVP podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

1.5. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Budova školy bola postavená v roku 1889. Pôvodne budova slúžila ako sirotinec. Je to historická , pamiatkovo chránená budova, ktorá je zapísaná v zozname kultúrnych pamiatok. Vďaka Ing. Pavlovi Koncošovi – bývalému ministrovi pôdohospodárstva nám bola budova

SOU poľnohospodárskeho odovzdaná do užívania v 1994. V nových priestoroch sa veľmi zlepšili podmienky výchovy a vzdelávania žiakov .

Budova ŠZŠ bola kompletne zrekonštruovaná vďaka projektu ROP v roku 2014. Vďaka zriaďovateľovi sme zrekonštruovali hygienické zariadenia, vymenili sme zariadenie tried, ktoré viac vyhovujú požiadavkám a potrebám našich žiakov.

V rámci projektu boli zriadené dve počítačové učebne, ktoré sú vybavené nábytkom, ktorý spĺňa bezpečnostné a estetické požiadavky. Veľkým prínosom pre výchovu a vzdelávanie je dostatočné množstvo didaktickej a audiovizuálnej techniky a učebných pomôcok, ktoré učitelia využívajú vo výchovno-vyučovacom procese.

Škola má: 12 ks počítačov s kompletným vybavením,

- DVD prehrávače,
- televízory,
- 3 dataprojektory,
- 4 interaktívne tabule,
- 5 ks tablety a pod.

Počítačová učebňa a internetová sieť je dostupná počas celého dňa.

K profesijnej príprave žiakov slúži:

- dielňa na spracovanie dreva
- dielňa na spracovanie kovu
- cvičná kuchynka

Celý školský areál je rozsiahly, oplotený a využívaný na vyučovanie pracovného vyučovania, športových a relaxačných aktivít. Je umiestnený v tichej časti mesta, kde nie je hustá cestná premávka.

Areál je upravený, dotvárajú ho rozsiahle trávniky, ihličnaté stromy, živý plot a okrasné dreviny.

Škola nemá telocvičňu, len cvičebňu. V lete využívame športové ihrisko, ktoré sme si zriadili svojpomocne. Zatiaľ využívame na športové aktivity cvičebňu, ktorá je umiestnená v suteréne budovy.

Vybudovali sme bezbariérový prístup do dvoch pavilónov a zároveň má škola vybudovaný výťah , ktorý využívame pre imobilných žiakov.

Požiadavky na počítačovú gramotnosť, jazykové vzdelávanie a vôbec odborné vzdelávanie v rámci každého predmetu sú náročné aj v špeciálnom školstve a preto našou snahou je vytvoriť taký materiálno-technický stav, aby sme v rámci každej vzdelávacej oblasti, rešpektujúc počty žiakov v triedach podľa platnej legislatívy, uskutočňovali výchovu a vzdelávanie v súlade s tým, čo vyžaduje moderné vzdelávanie. Sme hrdí, že sa nám podarilo za posledné desaťročie vybudovať kvalitnú, modernú a dobrú školu, ktorá získala dobré meno na verejnosti a v okrese.

1.6 .Škola ako životný priestor

Naša škola sa snaží udržiavať a vytvárať také životné prostredie a klímu, aby sa v ňom cítili všetci dobre. To znamená učitelia, žiaci, ostatní zamestnanci, ale aj rodičia, ktorí prichádzajú do priestorov našej školy.

Snažíme sa o neustále skvalitňovanie estetiky životného priestoru, ktoré vytvárame prostredníctvom estetickej a aktuálnej výzdoby, aktuálnosti nástenných novín, výstavky prác žiakov v jednotlivých triedach i ostatných priestoroch školy. Naším cieľom je , aby sa v našej škole cítili dobre, učitelia , žiaci, rodičia a všetci tí, ktorí našu školu navštevujú.

V SZŠ budeme pokračovať v napĺňaní vízií a koncepcií rozvoja školy, sme tu predovšetkým pre žiakov a to pre každého, bez výnimky, pretože každý žiak je iný, jedinečný - osobnosť.

Nadalej budeme :

- rešpektovať individuálne potreby žiakov a rodičov a rozvíjať učebné programy a metódy práce, ktoré uľahčia žiakom integráciu do spoločnosti získaním kompetencií,
- dopĺňať materiálno-technické a didaktické vybavenie školy,
- udržiavať estetickú úroveň priestorov školy, ktorá zároveň pozitívne rozvíja emocionálne a estetické cítenie, tvorivosť a kreativitu žiakov,
- podporovať vzdelávanie zamestnancov, nové alternatívne formy vyučovania, vytvárať dostatočný priestor pre vlastnú samostatnosť zamestnancov, podporovať rozvoj chýbajúcich alebo menej rozvinutých kompetencií zamestnancov,
- organizovať spoločenské podujatia, školské slávnosti, dni otvorených dverí, ktoré budú spojené s prezentáciou schopností a zručností žiakov,
- podporovať činnosť ČŠPP a skvalitňovať jej služby pre klientov i rodičov .

1.7.Charakteristika žiakov

Špeciálnu základnú školu navštevujú žiaci s trvalým pobytom v Rimavskej Sobote a okrajových lokalít mesta Rimavskej Sobota a zo spádových obcí – Vyšná a Nižná Pokoradz, Bátka, Janice, Slizké, Dražice, Husiná, Zacharovce.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím sa uplatňujú špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov.

ŠZŠ poskytuje výchovu a vzdelávanie:

- a) pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia - variant A,
- b) pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia - variant B,
- c) pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným postihnutím vzdelávaných podľa IVP - variant C
- d) pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s MP.

Školu navštevujú prevažne žiaci zo sociálne- znevýhodneného prostredia, ako aj rómski žiaci.

Žiacky kolektív pozostáva zo žiakov, ktorí sú prijímaní do tried na základe žiadosti zákonného zástupcu a záverov z Centra ŠPP . Skúsenosti pedagógov so vzdelávaním mentálne postihnutých žiakov sú bohaté, škola pôsobí od roku 1949.

Žiaci do školy dochádzajú každý deň autobusmi, alebo vlakmi. Žiakov s ťažkým mentálnym postihnutím denne vozia rodičia autami.

Pozitívom školy je, že väčšina žiakov dodržiava Školský poriadok školy a v správaní je hodnotená stupňom veľmi dobrý.

Žiaci sa aktívne zapájajú do rôznych školských a mimoškolských akcií, aktívne sa podieľajú na úprave exteriérov a interiérov školy, čo sa prejavuje aj na celkovej úprave tried a celého areálu školy. Vyskytujú sa však aj prípady porušovania Školského poriadku školy, najčastejšie sú to prípady pretrvávajúceho záškoláctva, agresívne správanie, vulgárne vyjadrovanie, nerešpektovanie pokynov vyučujúcich, ojedinele fajčenie v areáli školy.

Žiakom s problémovým správaním, ktorým bolo udelené pokarhanie triedneho učiteľa, pokarhanie riaditeľa školy alebo znížená známka zo správania sa individuálne venuje psychológ poradenského zariadenia pri škole a výchovný poradca. Ukazovateľom dobrého

výchovného vedenia je, že žiakov s kladným vzťahom ku škole, k povinnostiam a rešpektovaním školského poriadku a šírenia dobrého mena školy je viac ako tých , ktorí Školský poriadok školy porušujú.

Pri hodnotení prospechu žiakov je pozitívnym javom to, že väčšina žiakov prospieva a postupuje do ďalšieho ročníka , alebo pokračuje v štúdiu na odbornom učilišti.

Vlastné ciele výchovy a vzdelávania

- a) umožniť žiakovi získať vzdelanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- b) rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná,
- c) cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére rozvíjať osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- d) podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- e) viesť žiakov k všestrannej a účinnej komunikácii,
- f) zvyšovať kvalitu čítania, čítať s porozumením, cielene rozvíjať čitateľskú gramotnosť,
- g) vytvárať u žiakov potrebu prejavovať pozitívne city v správaní, prežívaní životných situácií, naučiť žiakov regulovať svoje správanie,
- h) viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- i) rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa poznávať seba samého,
- j) umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v praktickom živote,
- k) viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, učiť ich žiť spoločne s ostatnými ľuďmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- l) naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niest zodpovednosť za svoje konanie, za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie, aby sa prejavili ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti,

- m) umožniť žiakom zažiť úspech, byť úspešný, podporovať talent, osobnosť a záujem každého žiaka,
- n) viesť žiakov k starostlivosti o životné prostredie, naučiť žiakov triediť odpad, neníčiť materiálne hodnoty,
- o) podporovať u žiakov vlastnú životnú a profesijnú orientáciu,
- p) zaistiť bohatú ponuku záujmových aktivít žiakov s cieľom rozvíjať ich záujmy a zmysluplné využívanie voľného času,
- q) rešpektovať potreby a záujmy rodičov žiakov,
- r) skvalitniť spoluprácu s verejnosťou, inými školami, inštitúciami,
- s) organizáciu riadenia založiť na princípoch tímovej spolupráce a kolektívnej zodpovednosti, posilniť úlohu a motiváciu učiteľov, ich odborný a profesijný rast,
- t) systém vnútroškolskej kontroly využívať ako nástroj budovania vzájomnej dôvery,
- u) skvalitňovať a modernizovať vybavenie a zariadenie školy.

1.8. Charakteristika pedagogického zboru (personálne zabezpečenie)

Manažment školy, pedagogickí a odborní zamestnanci školy sú v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon riadiacich, pedagogických a odborných činností.

V našej ŠZŠ sú splnené personálne podmienky kvalifikovanosti pedagogických a odborných zamestnancov. Odbornosť vyučovania je na vysokej úrovni o čom svedčia výsledky hospitačných a kontrolných činností. Je potrebné, aby sa zamestnanci neustále vzdelávali vo všetkých dostupných formách vzdelávania na vysokých školách, v Metodických centrách a iných inštitúciách, nakoľko ďalšie vzdelávanie tvorí súčasť celoživotného vzdelávania učiteľov a odborných zamestnancov, ktorí sú nositeľmi obsahovej reformy v našom školstve.

Personálna politika školy je zameraná na tri hlavné ciele:

- a) **na odbornú a pedagogickú spôsobilosť** – v súčasnosti **100% kvalifikovanosť a odborná spôsobilosť** všetkých pedagogických zamestnancov podieľajúcich sa na výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením – mentálnym postihnutím.
- b) **na profesionalitu a pedagogický takt** – ktorý je nevyhnutnou súčasťou učiteľského povolania. Učiteľ okrem odbornosti musí byť aj osobnostne zrelý, vybavený predpokladmi, aby mohol byť akceptovateľným partnerom pre žiakov, rodičov

a odborníkov z rôznych oblastí, s ktorými vstupuje do jednaní v záujme osobnostného rozvoja žiakov.

- c) **na sústavné vzdelávanie učiteľov** – vedenie školy podporuje vzdelávanie aj kontinuálne vzdelávanie učiteľov s cieľom získať nové poznatky a trendy v učení žiakov so zdravotným znevýhodnením

Riadiaca – marketingová oblasť :

V našej ŠZŠ je tímová práca a kolektív schopných ľudí, ktorí sa ochotne angažovali a podieľali na plnení úloh Koncepcie rozvoja školy.

Naši pedagogickí aj odborní zamestnanci majú vysoký zmysel pre prosociálne správanie, zmysel pre zodpovednosť. Sú tvoriví, flexibilní a sebakritickí. vedia sa realizovať v celkovom dianí školy.

Vytvárali sme kvalitné medziľudské vzťahy, ako jedna veľká rodina.

Kolegovia sa vzájomne zastupovali, pomáhali si vo výchovno-vzdelávacom procese, pri nácviku kultúrnych a športových podujatí, pri organizovaní spoločenských akcií pre rodičov aj verejnosť.

Na základe platného organizačného poriadku má Špeciálna základná škola v Rimavskej Sobote v riadení Praktickú školu, Centrum ŠPP a Školský klub detí.

a) úsek riaditeľky školy

Riadi ho riaditeľka školy - štatutár. Do úseku patria: zástupcovia riaditeľky školy, metodické orgány - vedúci MZ a PK, koordinátori výchovný poradca. Externým zamestnancom školy je správca informatiky.

Vedúci zamestnanci – svojimi manažérskymi, organizačnými a ľudskými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci tím s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím. Starajú sa o odborný rast zamestnancov, vytvárajú pre tento rast vhodné podmienky. Sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi.

b) pedagogický úsek

Riadi ho zástupcovia riaditeľa školy. Pedagogický zbor je zložený z pedagogických zamestnancov školy - špeciálnych pedagógov: psychopédov, , asistentov učiteľa a vychovávateľiek.

Pedagogickí zamestnanci – preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti , ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy. Riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie. Sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce. Vedú záujmové krúžky podľa záujmov žiakov. Ďalej sa vzdelávajú vo svojom obore, získavajú nové skúsenosti, sú flexibilní a ústretoví.

V našej ŠZŠ majú pedagogickí zamestnanci:

- I. atestáciu – 4 zamestnanci
- II. atestáciu – 10 zamestnancov
- kreditný príplatok – 17 zamestnancov

Asistenti učiteľa – pracuje v triede so žiakmi, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho druhu a stupňa postihnutia.

Na škole pracuje **výchovný poradca**, ktorý v prípade potreby sprostredkuje žiakom a ich zákonným zástupcom pedagogické, psychologické, sociálne, terapeutické služby, ktoré koordinuje s triednymi učiteľmi. Úzko spolupracuje s poradenskými zariadeniami. Zodpovedá za kariérne poradenstvo - žiakom a zákonným zástupcom zabezpečuje informácie ohľadom ďalšieho vzdelávania žiakov na odborných učilištiach, praktických školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením - v príprave na povolanie. Metodické orgány MZ a PK organizujú rôzne semináre , prednášky, otvorené hodiny, aby sme zlepšovali úroveň výchovno-vyučovacieho procesu.

c) hospodársko-správny úsek

Riadi ho ekonómka – hospodárka školy. Do úseku patria: administratívna pracovníčka, kurič, školník, upratovačky, pracovná sila pre výdaj stravy. Externým zamestnancom školy je technik BOZP.

Vedenie školy bude **NEUSTÁLE PODPOROVAŤ ODBORNÝ RAST PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV** a vytvárať optimálne podmienky na ďalšie vzdelávanie.

Cieľ vyplýva predovšetkým z celospoločenských zmien, z nových pohľadov a požiadaviek na výchovu a vzdelávanie, z plánovanej koncepcie rozvoja ŠZŠ na najbližšie roky.

Učitelia našej špeciálnej základnej školy :

- Vysoká empatia
- Prosociálne správanie
- Vysoké sebaovládania
- Schopnosť akceptácie žiakov
- Emocionálna zrelosť
- Flustáčna tolerancia
- Motivačná vyspelosť
- Kongruencia
- Autoregulácia
- Kreativizácia osobnosti

Naši pedagogickí a odborní zamestnanci sú otvorení zmenám, majú schopnosť prispôbiť sa meniacim podmienkam v priebehu učiteľskej činnosti.

V popredí v našej škole musí byť emocionálna výchova, ovládanie emócií, impulzov, redukcia stresov, vôľová kontrola, autoregulácia správania.

V tomto smere sme absolvovali a budeme absolvovať psychologické tréningy a terapie na odstránenie záťaže pedagogických a odborných zamestnancov.

1.9.Prijímanie žiakov do špeciálnej základnej školy

Prijímania žiakov do školy

Do školy sa prijímajú žiaci v zmysle § 5 ods. 3 písm. a) zákona 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o znení a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na *základe rozhodnutia riaditeľky školy* v nadväznosti na § 61 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa.

Riaditeľka školy vydá rozhodnutie o prijatí žiaka do školy na základe dokladov, ktoré je zákonný zástupca povinný predložiť. Ide o nasledovné doklady:

- a) výslednú *správu zo psychologického vyšetrenia* (preukázateľnosť zdravotného znevýhodnenia - mentálneho postihnutia),

- b) výslednú *správu zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia* (preukázateľnosť zdravotného znevýhodnenia - mentálneho postihnutia, odporúčanie ČŠPP zaškoliť žiaka v špeciálnej základnej škole)

1.10. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi je pomerne ťažká, realizuje sa predovšetkým prostredníctvom osobnej komunikácie s triednymi učiteľmi, vedením školy, jednotlivými vyučujúcimi a vychovávateľmi, je zabezpečovaná návštevami triednych učiteľov, či asistentov priamo do rodín žiakov, písomnou formou, spolupracou prostredníctvom štátnej správy.

Škola veľmi úzko spolupracuje s okresným oddelením policajného zboru v Rimavskej Sobote, ÚPSVaR, Mestským úradom, ostatnými základnými školami na území mesta, ako aj s obecnými úradmi spádových obcí okresu.

Tiež veľkým prínosom sú pravidelné, plánované zasadnutia Rady školy. Obsahom týchto zasadnutí sú informácie o plánoch a dosiahnutých výsledkoch školy, riešenie problémových výchovných situácií, organizovanie spoločenských, vzdelávacích, kultúrnych a športových akcií.

Rada školy má 11 členov. Zastúpenie v nej majú 4 rodičia, 2 pedagogickí pracovníci, 1 nepedagogický zamestnanec a 4 členovia menovaní zriaďovateľom.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi je mimoriadne významná nielen pre školu ale hlavne pre verejnosť a dobré meno školy. Spolupracujeme so sponzormi, ktorí pomáhajú pri naplňaní strategických cieľov školy, rozvoji projektov školy, pri zabezpečovaní mimoškolských aktivít spolupracujeme s DS Vienala, ÚŽS, Krízovým centrom SOS.

V spolupráci s ÚPSVaR monitorujeme žiakov, aktualizujeme údaje o problémových žiakoch v oblasti školskej dochádzky a starostlivosti o deti zo strany rodičov.

Prezentácia školy na verejnosti predstavuje proces zviditeľňovania sa a budovania pozitívneho imidžu školy.

Pripravujeme kultúrne podujatia : MDŽ, Deň matiek, Deň detí, Október – úcta voči starším, Mikuláš a Vianočná besiedka.

Hlavným cieľom ŠZŠ je rozširovať vzťahy s okolitými subjektmi, najmä s tými, ktoré sa zameriavajú na prácu s deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Učíme žiakov učiť sa pre život, lebo škola musí byť súčasťou života a život súčasťou školy

(žiaci sa učia čo najviac na reálnych situáciách života a pre reálny život, čím je zabezpečený priamy kontakt žiakov s intaktnou populáciou).

Aktuálne informácie ponúka aj internetová stránka školy kde sú zverejnené údaje o škole, o školských a mimoškolských aktivitách a fotodokumentácia.

Mimoškolská činnosť v SZŠ :

V rámci voľno-časových aktivít môžu žiaci podľa vlastného záujmu rozvíjať svoje schopnosti, zručnosti a tvorivosť v krúžkoch, ktoré si vyberajú na začiatku každého školského roka.

V škole najčastejšie pracujú krúžky:

- Malý kuchár,
- Zdravotnícky krúžok,
- Výtvarný krúžok,
- Šikovné ručičky,
- Tvorivé dielne,
- Informatická výchova,
- Terapeutický krúžok,
- tanečno – spevácky,
- športové hry,
- environmentálny.

Stravovanie:

Stravovanie žiakov je zabezpečované v príjemnom prostredí vlastnej výdajne stravy, odberom jedla a nápojov zo ZŠ Š. M. Daxnera, Rimavská Sobota.

Školská výdajňa vydáva jedlá a nápoje pre stravníkov podľa odporúčaných výživových dávok, materiálno-spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie podľa vekových skupín stravníkov vydaných ministerstvom školstva.

Zabezpečujeme pre žiakov ovocie a ovocné nápoje v rámci projektu „Ovocie pre školy“, ktoré je čiastočne hradené z ESF a žiak dopláca 1 € na polrok. Myslíme si, že aj toto je veľkým prínosom pre našich žiakov, vzhľadom na ich sociálnu situáciu by mnohí ovocie nemali.

1.11 Podmienky pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní (BOZ)

Bezpečnosť žiakov a zamestnancov školy patrí medzi prioritné úlohy školy. Dôležitá je vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, ako aj vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek a postihnutie žiakov.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri výchove a vzdelávaní je zabezpečovaná na viacerých úrovniach. Z pozície vedenia školy je vypracovaná dlhodobá koncepcia, v ktorej sú zahrnuté úlohy na zabezpečenie vyhovujúcich podmienok pre vzdelávanie ako v priestoroch na výučbu tak i v životných priestoroch zamestnancov na pracovisku. Pre novoprijatých zamestnancov sa realizujú vstupné školenia BOZ a protipožiarnej ochrany. Pravidelne sa vykonávajú školenia zamestnancov školy v oblasti BOZ a PO, ktoré nám dodávateľsky zabezpečuje agentúra BETES – Hrachovo. Vykonávajú sa pravidelné kontroly a revízie na technických zariadeniach tak, aby bola dodržaná BOZ zamestnancov a žiakov na všetkých úsekoch. Vedenie školy každoročne vypracováva plán kontrol, čím sa tiež zisťujú a následne odstraňujú nedostatky. BOZ týkajúca sa žiakov je zabezpečovaná poučovaním zo strany triednych učiteľov o dodržiavaní platného školského poriadku. Pre žiakov sa každoročne vykonáva poučenie na triednických hodinách, na úvodných hodinách predmetov vyžadujúcich zvýšenú pozornosť na bezpečnosť, pred exkurziami, výletmi a opakovane v prípade potreby. Akcie mimo budovy školy sa so žiakmi uskutočňujú len po písomnom súhlase zákonného zástupcu žiaka. Vhodné podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní zabezpečíme aj vhodnou štruktúrou práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodným režimom vyučovania s ohľadom na vek a postihnutie žiakov :

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa bude vyučovať v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovací hodina bude trvať 45 minút, posledná vyučovací hodina bude skrátená na 40 minút.

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje podľa § 2 ods. 24 vyhlášky č. 322/2008 Z. z. :

- 1) pri kúpaní a pri plaveckom výcviku je v jednej skupine najviac päť žiakov,
- 2) pri lyžiarskom výcviku má jeden inštruktor v skupine najviac osem žiakov,

3) pri školskom výlete je počet žiakov v skupine rovnaký alebo nižší ako počet žiakov v triede, ak je počet žiakov v skupine pri školskom výlete vyšší ako počet žiakov v triede, riaditeľ školy zabezpečí účasť ďalšej poučenej plnoletej osoby.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní zabezpečíme :

- zdravým prostredím tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- vhodnou štruktúrou pracovného a odpočinkového režimu žiakov a učiteľov, s dostatkom relaxácie a aktívneho pohybu najmä u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia,
- výrazným označením všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelnou kontrolou z hľadiska bezpečnosti,
- ochranou žiakov pred úrazmi, vhodne upravenými priestormi školy pre bezpečný pohyb žiakov,
- dostupnosťou prostriedkov prvej pomoci (lekárnička), kontaktom na lekára, linku dôvery, políciu, praktickou schopnosťou pedagóga poskytnúť prvú pomoc,
- zabezpečením vhodného pitného a stravovacieho režimu (podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov),
- dodržiavaním zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.
- Škola dodržiava štruktúru práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek žiakov.
- V prípravnom ročníku až 4. ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín. V 5. až 10. ročníku vyučuje v jednom slede najviac šesť vyučovacích hodín
- Vyučovacia hodina trvá 45 minút.
- S prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania (napr. kratšie časové úseky výučby, blokové vyučovanie, atď.)
- Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje podľa § 2 ods. 24 vyhlášky č. 322/2008 Z .z. (plavecký výcvik, školský výlet, atď.)

- Pri organizovaní školských akcií (napr. výlety, besedy, exkurzie, regionálne vychádzky, atď.) mimo školy, učiteľ vopred oznamuje zákonnému zástupcovi žiaka školskú akciu formou informovaného súhlasu zákonného zástupcu. Súčasťou informovaného súhlasu zákonného zástupcu je možnosť vyjadriť súhlas – nesúhlas s účasťou žiaka na akcii. Bez písomného súhlasu zákonného zástupcu nie je možná účasť žiaka na školskej akcii.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, dostatočné denné svetlo, ochrana pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie)
- priestor pre ošetrenie úrazu a ku krátkodobému pobytu zraneného, resp. chorého žiaka
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu
- zabezpečený vhodný pitný a stravovací režim
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

ŠZŠ má vypracovaný systém opatrení a smerníc:

Školský poriadok školy

Rokovací poriadok

Prevádzkový poriadok

Smernica o slobodnom prístupe k informáciám

Organizačná smernica o čerpaní dovoleníek, náhradného voľna a lek. Vyšetreniach

Vnútoraná smernica pre bezpečné prac. postupy na el. strojoch a zariadeniach používaných v ŠZŠ

Vnútoraná smernica na zákaz požívania alkohol. Nápojov, omamných látok a psychotropných látok u zamestnávateľa

Smernica na určenie postupov pri vzniku školských úrazov a nebezpečných udalostí

Smernica upravujúca zabezpečenie , používanie a obsah lekárničiek

2. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

2.1. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania školy

Vlastné ciele výchovy a vzdelávania

- a/ umožniť žiakovi získať vzdelanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- b/ rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná,
- c/cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére rozvíjať osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- d/podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- e/viesť žiakov k všestrannej a účinnej komunikácii,
- f/zvyšovať kvalitu čítania, čítať s porozumením, cielene rozvíjať čitateľskú gramotnosť,
- g/vytvárať u žiakov potrebu prejavovať pozitívne city v správaní, prežívaní životných situácií, naučiť žiakov regulovať svoje správanie,
- g/viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- h/rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa poznávať seba samého,
- ch/umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v praktickom živote,
- i/viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, učiť ich žiť spoločne s ostatnými ľuďmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- j/naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, nieť zodpovednosť za svoje konanie, za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie, aby sa prejavili ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti,

k/viesť žiakov k starostlivosti o životné prostredie, naučiť žiakov triediť odpad, neničiť materiálne hodnoty,
k/podporovať u žiakov vlastnú životnú a profesijnú orientáciu,
l/zaistiť bohatú ponuku záujmových aktivít žiakov s cieľom rozvíjať ich záujmy a zmysluplné využívanie voľného času,
m/rešpektovať potreby a záujmy rodičov žiakov,
n/skvalitniť spoluprácu s verejnosťou, inými školami, inštitúciami,
o/organizáciu riadenia založiť na princípoch tímovej spolupráce a kolektívnej zodpovednosti, posilniť úlohu a motiváciu učiteľov, ich odborný a profesijný rast,
p/systém vnútroškolskej kontroly využívať ako nástroj budovania vzájomnej dôvery,
r/skvalitňovať a modernizovať vybavenie a zariadenie školy.

2. Poslanie školy

Špeciálna základná škola v Rimavskej Sobote plní svoje poslanie už viac ako 65 rokov a tvorí pevnú súčasť mesta Rimavská Sobota. Je školou s okresnou pôsobnosťou, patrí do siete plno organizovaných špeciálnych základných škôl. Poskytuje výchovu a vzdelávanie pre žiakov *so zdravotným znevýhodnením – s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím*. Výchova a vzdelávanie žiakov sa prispôbuje ich špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám, na základe ktorých sa škola vnútorne diferencuje podľa druhu a stupňa zdravotného znevýhodnenia žiakov:

- a) *variant A pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia*
- b) *variant B pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia*
- c) *variant C pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia*
pre žiakov s viacnásobným postihnutím vzdelávaných podľa individuálnych vzdelávacích programov
- d) *pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím*

Absolvovanie prípravného ročníka sa považuje za **prvý rok** plnenia povinnej školskej dochádzky.

3. Školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

3.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, nieť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

3.2. Stupeň vzdelania, ktorý sa žiak dosiahne absolvovaním ŠkVP, spôsob a podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Školský inovovaný vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Dĺžka štúdia	10 rokov (vrátane prípravného ročníka)
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spôsob ukončenia štúdia	a) Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie. b) Ukončenie povinnej školskej dochádzky vo veku 16. rokov žiaka alebo absolvovaním posledného ročníka špeciálnej školy dochádzky.
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie s doložkou: a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania.“ b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku.“
Poskytnutý stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Možnosti ďalšieho vzdelávania – príprava na povolanie	Odborné učilište pre žiakov so zdravotným znevýhodnením s mentálnym postihnutím.

3.3.Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

<u>Vzdelávacia oblasť</u>	<u>Predmety</u>
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra Rozvíjanie komunikačnej schopnosti Rozvíjanie grafomotorických zručností
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika
Človek a príroda	Vecné učenie Fyzika Chémia Biológia
Človek a spoločnosť	Vlastiveda Dejepis Geografia Občianska náuka
Človek a hodnoty	Etická výchova Náboženská výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova Hudobná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Pre žiakov s mentálnym postihnutím – pre všetky varianty, nie sú určené vzdelávacie štandardy.

3.4. Profil absolventa

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s *ľahkým stupňom mentálneho postihnutia* má osvojené tieto kľúčové kompetencie:

a) sociálne komunikačné kompetencie

- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo motorickej koordinácie),
- dokáže určitý čas sústredene počúvať, prijať a rešpektovať názory iných ľudí,
- je schopný vyjadriť svoj názor a obhájiť ho,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- rieši konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne,
- je empatický k starým, chorým a postihnutým ľuďom,
- rozumie bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať podľa svojich možností,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky komunikácie,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti, akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti detí a dospelých,
- správa sa v skupine a kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem,
- preberá spoluzodpovednosť za seba aj za činnosť skupiny,
- nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy,

b) kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne a abstraktné myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi
- má vytvorené vedomie o ekológii, je zodpovedný voči prírode, chápe význam potreby ochraňovať prírodu pre budúce generácie,

c) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa,
- využíva rôzne možnosti zhromažďovania informácií z kníh, časopisov, encyklopédií, z médií a internetu,
- vie používať vyučovacie programy,
- chápe rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT,

d) kompetencia učiť sa učiť sa

- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- ovláda algoritmus učenia sa a dodržiava ho,
- získané vedomosti dokáže uplatniť v rozličných situáciách a podmienkach,
- uvedomuje si význam učenia sa pre jeho následné uplatnenie sa na trhu práce,
- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovou učení,
- hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých,

e) kompetencia riešiť problémy

- rozpozná problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni a skúsenostiam navrhuje riešenia na ich prekonanie,
- dokáže popísať problém, skúša viaceré možnosti riešenia problému,
- v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc,
- **osobné, sociálne a občianske kompetencie**
- uvedomuje si vlastné potreby, využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a zároveň rešpektuje práva druhých ľudí,
- má v úcte život svoj a aj iných a chráni ho,
- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb,
- je schopný počúvať, vysloviť svoj názor, rešpektuje názor iných ľudí,
- dokáže spolupracovať v skupine, pracovať pre kolektív,
- je tolerantný a ohľaduplný k iným ľuďom, k ich kultúre a vierovyznaniu,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním a prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

f) kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať základné druhy umenia,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace súpravou zovňajšku človeka, rešpektuje vkus iných ľudí,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr

3.5. Učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet / ročník	P.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	6	5	5	5	58
						1	1		1	1	1	5
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
	Individuálna logopedická intervencia		2	2	2	2						8
												80
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	informatika						1	1	1	1	1	5
												53
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
		1		1	1							3
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
												14
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
												16
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova						1	1	1	1	1	5
												5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	31
		1	1				1	1	1	1	1	7
												38
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
												20
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
							1	1	1	1	1	5
												25
Spolu povinná časť		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

3.6. Poznámky k učebnému plánu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

1. Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk sa zvyšuje v učebnom pláne v ŠkVP časová dotácia o 1 vyučovaciu hodinu a 2 hodiny Individuálna logopedická intervencia. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti komunikačných jazykových činností so zameraním najmä na rozvoj hovorenia. Nakoľko naši žiaci nenavštevovali MŠ a nemajú žiadne osvojené návyky a sú z rodín dvojazyčného prostredia.

Budeme sa zameriavať na tieto oblasti :

prípravný – 4. ročník

Počúvanie s porozumením
Hovorenie a slovná zásoba
Odpovede na otázky
Grafomotorika - Písanie

5. – 9. ročník

Čítanie s porozumením
Ústny prejav – dialóg
Ústny prejav - monológ

3. V predmete **matematika** sme navýšili časovú dotáciu v ročníkoch 1. až 4. ročníku o 1 vyučovaciu hodinu, ako aj na II. stupni o 1. vyučovaciu hodinu, pretože na dosiahnutie trvácnych vedomostí našich žiakov je hodinová dotácia ŠVP nepostačujúca.

4. Dôvodom navýšenia 1 vyučovacej hodiny v predmete **vecné učenie** v 2. a 3. ročníku je rozsiahly obsah učiva daného ŠVP a nedostatok priestoru na upevňovanie vedomostí a zručností.

5. V predmete **pracovné vyučovanie**, kde si žiak posilňuje pracovné zručnosti a návyky v rámci svojich schopností sme časovú dotáciu doplnili nasledovne: v 1. ročníku o 1 vyučovaciu hodinu , nakoľko žiaci nenavštevovali materskú školu, nemajú dostatočne rozvinutú hrubú a jemnú motoriku.

6. Posilnili sme vyučovanie **telesnej výchovy** na II. stupni o 1 vyučovaciu hodinu, sme zohľadnili špecifiká vývinu a telesných prejavov našich žiakov. Športom chceme

zabrániť zvýšenej obezite žiakov, nakoľko často sedia pri počítačoch aj doma a majú málo pohybu.

3.7. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahlo školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka.

Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálno-technické a priestorové vybavenie školy.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

Žiakovi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole,
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

3.8. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant A) sa ustanovuje takto: prípravný a prvý ročník 6 žiakov, druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov, šiesty ročník až deviaty ročník 10 žiakov.

Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

3.9. Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície), sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu, podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov, zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou, preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi, uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci v Centre ŠPP

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

3.10. Povinné materiálne – technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Dôležitou podmienkou výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je aj primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- kancelária pre ekonomický úsek,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- priestory pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok,

c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom

- kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom alebo rodičom

d) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,

e) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,

f) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky,
- didaktickú techniku,
- skladové priestory,
- archív,

g) informačno-komunikačné priestory

- knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením
- a pripojením na Internet

h) učebné priestory (interné/externé)

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania)
- odborné učebne
- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami

– cvičebňa

i) spoločné priestory

– školská budova

– výdajňa stravy

– školský dvor

– priestory pre školský klub detí

3.11. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Bezpečnosť žiakov a zamestnancov školy patrí medzi prioritné úlohy školy. Dôležitá je vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, ako aj vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek a postihnutie žiakov.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri výchove a vzdelávaní je zabezpečovaná na viacerých úrovniach. Z pozície vedenia školy je vypracovaná dlhodobá koncepcia, v ktorej sú zahrnuté úlohy na zabezpečenie vyhovujúcich podmienok pre vzdelávanie ako v priestoroch na výučbu tak i v životných priestoroch zamestnancov na pracovisku.

Pre novoprijatých zamestnancov sa realizujú vstupné školenia BOZP a protipožiarnej ochrany. Pravidelne sa vykonávajú školenia zamestnancov školy v oblasti BOZP a PO, ktoré nám dodávateľsky zabezpečuje agentúra BETES – Hrachovo.

Vykonávajú sa pravidelné kontroly a revízie na technických zariadeniach tak, aby bola dodržaná BOZP zamestnancov a žiakov na všetkých úsekoch. Vedenie školy každoročne vypracováva plán kontrol, čím sa tiež zisťujú a následne odstraňujú nedostatky.

BOZP týkajúca sa žiakov je zabezpečovaná poučovaním zo strany triednych učiteľov o dodržiavaní platného školského poriadku. Pre žiakov sa každoročne vykonáva poučenie na triednických hodinách, na úvodných hodinách predmetov vyžadujúcich zvýšenú pozornosť na bezpečnosť, pred exkurziami, výletmi a opakovane v prípade potreby. Akcie mimo budovy školy sa so žiakmi uskutočňujú len po písomnom súhlase zákonného zástupcu žiaka.

Vhodné podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní zabezpečíme aj vhodnou štruktúrou práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodným režimom vyučovania s ohľadom na vek a postihnutie žiakov :

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,

- vyučovací hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút,
- s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.
- Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.
- Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem:
- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

4. Školský vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

4.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je

- rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu,
- rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
- zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou,
- podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
- učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

4.2. Stupeň vzdelania

Školský inovovaný vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Dĺžka štúdia	11 rokov (vrátane prípravného ročníka)
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spôsob ukončenia štúdia	a) Úspešným absolvovaním inovovaného školského vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie. b) Ukončenie povinnej školskej dochádzky vo veku 16. rokov žiaka alebo absolvovaním posledného ročníka špeciálnej školy dochádzky.
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie s doložkou: a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania.“ b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku.“
Poskytnutý stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Možnosti ďalšieho vzdelávania – príprava na povolanie	Praktická škola.

4.3. Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

<u>Vzdelávacia oblasť</u>	<u>Predmety</u>
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra Rozvíjanie komunikačnej schopnosti Rozvíjanie grafomotorických zručností
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika
Človek a príroda	Vecné učenie
Človek a hodnoty	Etická výchova Náboženská výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova Hudobná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

4.4. Profil absolventa

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov so *stredným stupňom mentálneho postihnutia* má osvojené tieto kľúčové kompetencie:

a) sociálne komunikačné kompetencie

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat',
- zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu,
- dokáže určitý čas sústredene počúvať,
- je schopný vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,

- rieši konflikty s pomocou dospelých, – je empatický k starým, chorým a postihnutým ľuďom,
- rozumie bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať podľa svojich možností,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky komunikácie,
- rešpektuje dospelých, – správa sa v skupine a kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem,
- nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými,

b) kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- je zodpovedný voči prírode, chápe význam potreby ochraňovať prírodu,

c) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií,
- vie používať vyučovacie programy,
- chápe rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,

d) kompetencia učiť sa učiť

- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- používa termíny, znaky s symboly v spojitosti s konkrétnymi situáciami každodenného života,
- dokáže pracovať s pomocou učebnícami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých,
- získané vedomosti, zručnosti a návyky dokáže uplatniť v praktických situáciách,

e) kompetencia riešiť problémy

- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov, – v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc,

f) osobné, sociálne a občianske kompetencie

- uvedomuje si vlastné potreby, využíva svoje možnosti,

- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti,
- čiastočne dokáže odhadnúť dôsledky svojich činov,
- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb,
- je schopný počúvať, vysloviť svoj názor a prijať názor iných,
- dokáže spolupracovať v skupine,
- je ohľaduplný k iným ľuďom,
- uvedomuje si potrebu ochrany svojho zdravia,

g) kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- vníma krásu umeleckých diel, ľudových tradícií, produktov ľudskej práce,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- ovláda základné pravidlá a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- nepoškodzuje kultúrno-historické dedičstvo a pozná ľudové tradície.

4.5. Učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet / ročník	P.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	28	
			2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	16	
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31
		1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	15
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1	1	1	1	1	1					8
													98	
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	31
	informatika									1	1	1	1	4
													35	
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25
													25	
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova						1	1	1	1	1	1	6	
													6	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	48
													48	
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
													22	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22	
		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
													33	
Spolu povinná časť		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225	
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	42	
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	267	

4.6.Poznámky k učebnému plánu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

1. Posilnili sme vyučovanie **slovenského jazyka** o 2 vyučovacie hodiny tak, aby bolo žiakovi umožnené viac rozvíjať svoje komunikačné schopnosti, nakoľko žiaci sú z rodín so SZP, nenavštevovali materské školy a ich intelekt je značne znížený, majú slabú slovnú zásobu, sú z dvojazyčného prostredia.
2. Zvýšili sme týždennú časovú dotáciu v predmete **matematika** o 1 vyučovaciu hodinu . Hodiny budú venované hlavne opakovaniu a upevňovaniu učiva. Na dosiahnutie trvácnych vedomostí našich žiakov je hodinová dotácia ŠVP nepostačujúca.
3. Posilnili sme vyučovanie **telesnej výchovy** o 1 vyučovaciu hodinu, pričom sme zohľadnili špecifiká vývinu a osobitosti telesných prejavov našich žiakov.

4.7.Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávanie je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, na schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo v domove sociálnych služieb
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

4.8. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

- Dostatok času v dennom režime venovať jednotlivým zložkám tak, aby sa denne vystriedali všetky činnosti v primeranom rozsahu,
- optimálny režim výchovno-vzdelávacej činnosti v súlade s vekovými možnosťami, špeciálnymi potrebami žiakov, zohľadnením dochádzajúcich žiakov v zhode s obsahom vzdelávania a vhodnými spôsobmi učenia,

- optimálny režim života školy v súlade spotrebami žiakov a ich bezpečnosti (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržiavaním hygieny, záujmová činnosť, mimoriadne situácie),
- uplatňované metódy, formy a prístupy pri vzdelávacom procese, spôsob delenia tried, zlučovanie žiakov z rôznych ročníkov podľa platnej legislatívy.

4.9. Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov so stredným

stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

4.10. Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Dôležitou podmienkou pre uskutočňovanie Štátneho vzdelávacieho programu je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- kancelária pre ekonomický úsek,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- priestory pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok,

c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom

- kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom,

d) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,

e) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
- priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,

f) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky,
- didaktickú techniku,
- skladové priestory,

- archív,

g) informačno-komunikačné priestory

- knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na Internet

h) učebné priestory (interné/externé)

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
- odborné učebne,
- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
- cvičebňa,

i) spoločné priestory

- školská budova,
- školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň,
- školský dvor,
- priestory pre školský klub detí..

4.11. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárnicky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

4. Školský vzdelávací program pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

4.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom primárneho vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je

- umožniť žiakovi spoznávať svoje vlastné rozvojové možnosti, postupovať pri jeho vzdelávaní podľa vlastných schopností, individuálnym tempom,
- prispievať k maximálnemu rozvoju osobnosti žiaka, primerane k jeho schopnostiam a predpokladom,
- pripraviť žiaka na bežný život primerane k jeho schopnostiam.

4.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka štúdia	11 rokov (vrátane prípravného ročníka)
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spôsob ukončenia štúdia	a) Úspešným absolvovaním inovovaného školského vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie. b) Ukončenie povinnej školskej dochádzky vo veku 16. rokov žiaka alebo absolvovaním posledného ročníka špeciálnej školy dochádzky.
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie s doložkou: a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania.“ b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku.“
Poskytnutý stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Možnosti ďalšieho vzdelávania – príprava na povolanie	Praktická škola.

4.3. Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov so ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

<u>Vzdelávacia oblasť</u>	<u>Predmety</u>
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti Rozvíjanie sociálnych zručností Rozvíjanie grafomotorických zručností
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika
Človek a príroda	Vecné učenie
Človek a hodnoty	Etická výchova Náboženská výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova Hudobná výchova
Zdravie a pohyb	Zdravotná telesná výchova

4.4. Profil absolventa

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia má osvojené tieto kľúčové kompetencie:

a) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa ústnou, písomnou formou podľa svojich schopností, adekvátne stupňu postihnutia,
- v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni rozumie hovorenému slovu (textu),
- dokáže určitý čas počúvať, reagovať a vyjadriť svoj názor,

b) kompetencia (spôsobilosť) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych životných situácií podľa svojich schopností,

c) kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- využíva základné informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- komunikuje pomocou elektronických médií s pomocou učiteľa,
- vie používať vyučovacie programy,

d) kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť

- osvojuje si postupy potrebné na získavanie nových poznatkov,
- teší sa z vlastných výsledkov, e) kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy
- vníma problémové situácie v triede, oboznamuje sa s nimi, s pomocou pedagóga
- sa ich pokúša riešiť,

e) osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, má osvojené základy pre spoluprácu v skupine,
- uvedomuje si svoje vlastné potreby a využíva svoje možnosti,
- vníma, resp. si uvedomuje význam pozitívnej klímy v triede a svojím konaním prispieva k dobrým medzil'udským vzťahom,
- je pripravený na reálny život tak, aby sa dokázal (s výraznou a sústavnou podporou) zaradiť do daných životných podmienok a dosiahol primeranú kvalitu života,
- pomenováva alebo inak vyjadruje svoje pocity, prejavuje čo najviac samostatnosti v sociálnom prostredí,

f) kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať podľa svojich schopností na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- je oboznámený so základnými pravidlami a zvykmi súvisiacimi s úpravou zovňajšku človeka.

4.5. Učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet / ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu	
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	38	
		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
	rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	18
		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	15
													93	
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22	
	informatika									0,5	0,5	0,5	0,5	2
										0,5	0,5	0,5	0,5	2
													26	
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
													11	
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova								1	1	1	1	4	
													4	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2	2	2	2	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5	27	
							1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	4	
													31	
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
													22	
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33	
													33	
Spolu povinná časť		18	18	18	18	18	17	17	17	17	17	17	192	
Voliteľné hodiny		2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	28	
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	220	

4.6. Poznámky k učebnému plánu pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

1. Hodinovú dotáciu v predmete **rozvíjanie komunikačných schopností** o 1 vyučovaciu hodinu, nakoľko práve oblasť komunikačných schopností u žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je poškodená najmarkantnejšie, no zároveň je jej rozvoj pre vyjadrovanie potrieb, nadväzovanie kontaktov, či výmenu informácií alebo vyjadrovanie emocionálnych stavov nevyhnutný.
2. Posilnili sme týždennú časovú dotáciu **informatiky** o 0,5 vyučovacej hodiny z dôvodu lepšieho si osvojenia práce s počítačom, aby to bola celá vyučovacia hodina – doplnili sme ju.
3. Zvýšili sme týždennú časovú dotáciu v predmete **pracovné vyučovanie** o 1 vyučovaciu hodinu, o 0,5 vyučovaciu hodinu za účelom precvičovania jednotlivých činností s cieľom dosiahnuť osvojenie činnosti žiakom až na úroveň jej praktického využívania.
4. Posilnili sme vyučovanie Rozvoj sociálnych zručností o 1 hodinu, pretože vzhľadom k ich veľmi nízkemu intelektu je najdôležitejšia hmatová stimulácia a nácvik sebaobslužných činností.

4.7. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sa vzdelávajú podľa **individuálnych vzdelávacích programov**. Pri organizácii vyučovania sa odporúča predovšetkým blokové vyučovanie. Vyučovanie sa člení na vzdelávaciu a relaxačnú časť. V prípade, že žiak zvládol obsah vzdelávania a splnil kritéria na prijatie do špeciálnej základnej školy - variant B, môže tam byť priradený.

Žiakovi s ťažkým stupňom alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú intervenciu.

Žiaci s ťažkým stupňom alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo v domove sociálnych služieb,

c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

4.8. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Formy organizácie výchovy a vzdelávania:

- dennou formou (poldenné v dopoludňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni),
- formou individuálneho vzdelávania na základe rozhodnutia riaditeľa po predchádzajúcej žiadosti zákonného zástupcu.
- Vyučovací čas žiaka je 20 hodín týždenne.
- Vyučovacie hodiny vzhľadom na psychické osobitosti detí sú členené do kratších časových úsekov.
- Dĺžka časových úsekov sa stanovuje individuálne
- Vzdelávanie sa realizuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu vypracovaného pre každého žiaka individuálne.

4.9. Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

4.10. Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Materiálno-technické vybavenie tried napomáha dosahovať stanovené ciele primárneho vzdelávania a zároveň podporuje komplexný proces výchovno-vzdelávacej rehabilitácie žiakov.

Dôležitá je úprava širšieho prostredia, jeho členenie na: relaxačnú časť, zmyslovú záhradu a fyzioterapeutickú časť.

Trieda nemusí mať charakter bežnej triedy, jej vybavenie by malo zodpovedať stanoveným cieľom výchovno-vzdelávacieho procesu. Je nutné vybaviť ju základnými špeciálnymi učebnými pomôckami, na relaxačnú aj vzdelávaciu činnosť.

Vzdelávacie pomôcky - počítače, tablety, interaktívna tabuľa, modelovacie hmoty, maliarske stojany, CD prehrávač, pracovné stoly, Orffovo inštrumentárium.

Špeciálne učebné pomôcky - hmatové dosky, zvukové zariadenia, prostriedky na uľahčenie komunikácie (piktogramy, obrázková abeceda, posunková reč, prstová abeceda), špeciálne počítačové doplnky.

Kompenzačné pomôcky - audiovizuálne pomôcky, stoličky Aris, invalidný vozík, , polohovacie stoly.

Relaxačné pomôcky - polohovacie ležadlá, vodná posteľ, pieskové stoly, masážne koberčeky, fit lopty.

Priestorové vybavenie :

Pri priestorovom vybavení je potrebné rešpektovať závažnosť zdravotného stavu žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vytvorením bezbariérových priestorov (vchodové vstupy do budov a iné).

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- kancelária pre ekonomický úsek,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,

c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby

- kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom,
- samostatná rehabilitačná miestnosť,

d) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,

e) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov (s kompletným vybavením pomôckami osobnej hygieny) a zamestnancov,
- sprchovací kút
- priestor na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,

f) učebné priestory (interné/externé)

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
- odborné učebne (počítačová učebňa vybavená špeciálnymi pomôckami na ovládanie PC),

- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania,
- cvičebňa,

g) spoločné priestory

- školská budova,
- výdajná školská jedáleň,
- školský dvor.

4.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

5. Školský vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo d'alšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

5.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania žiakov s autizmom alebo d'alšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je rozvinutie kľúčových kompetencií (spôsobilostí) na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

5.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo d'alšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka vzdelania	10 rokov s prípravným ročníkom
Forma štúdia:	denná
Spôsob ukončenia štúdia:	a) úspešným absolvovaním žiak získa primárne vzdelanie b) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie s doložkou“ a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.
Stupeň vzdelania:	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa:	pokračovať vo vzdelávaní v odbornom učilišti alebo praktickej škole

5.3 Profil absolventa

Žiak je pripravený na ďalšie vzdelávanie a prípravu na povolanie v triede s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole alebo v odbornom učilišti.

Absolvent by mal dosiahnuť čo najširší a najrozsiahlejší záber v jednotlivých oblastiach podľa jeho individuálnych psychických a fyzických možností a schopností.

Čiastočne až úplne samostatne vykonávať sebaobslužné činnosti (signalizovať potrebu, hygienické návyky, spolupracovať pri obliekaní a vyzliekaní, stolovanie,...).

Mať vybudované sociálne vzťahy v užšom (trieda, škola, učitelia, asistenti, spolužiaci atď.) a širšom (mimo zariadenia školy) sociálnom prostredí.

Úroveň vedomostí je ovplyvnená individuálnymi možnosťami a schopnosťami žiaka (intelekt, pridružené postihnutia,...).

Absolvent na základe výsledkov svojich individuálnych schopností sa môže zaradiť do praktickej školy (podľa možností a schopností jednotlivcov)

Absolvent programu primárneho vzdelávania disponuje v rámci svojich schopností týmito kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou, písomnou formou podľa svojich schopností, adekvátne stupňu postihnutia,
- v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni rozumie hovorenému slovu (textu),
- dokáže určitý čas počúvať, reagovať a vyjadriť svoj názor,
- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych životných situácií podľa svojich schopností,
- využíva základné informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- komunikuje pomocou elektronických médií s pomocou učiteľa,
- osvojuje si postupy potrebné na získavanie nových poznatkov,
- teší sa z vlastných výsledkov,
- vníma problémové situácie v triede, oboznamuje sa s nimi, s pomocou pedagóga sa ich pokúša riešiť, uvedomuje si svoje vlastné potreby a využíva svoje možnosti,
- je oboznámený so základnými pravidlami a zvykmi súvisiacimi s úpravou zovňajšku človeka.

5.4. Vzdelávacie oblasti

Obsah vzdelávania pre žiakov s autizmom alebo pervazívnymi vývinovými poruchami s MP tvoria vzdelávacie oblasti, ktoré obsahujú jednotlivé vyučovacie predmety.

Obsah a ciele jednotlivých vyučovacích predmetov sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam každého žiaka.

Obsah vzdelávania sa chápe ako podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať, rozširovať alebo redukovať, v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka.

<u>Vzdelávacia oblasť</u>	<u>Predmety</u>
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra Rozvíjanie komunikačnej schopnosti a sociálnych zručností Rozvíjanie grafomotorických zručností a písanie
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika
Človek a príroda	Vecné učenie Fyzika Chémia Biológia
Človek a spoločnosť	Vlastiveda Dejepis Geografia Občianska náuka
Človek a hodnoty	Etická výchova Náboženská výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova Hudobná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

5.5. Učebný plán pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet / ročník	P.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spol =
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	2	2	5	5	5	5	5	35
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti a sociálnych zručností	8	7	8	8	7	4	4	2	2	2	52
				1	1							
	rozvíjanie grafomotorických zručností a písanie	1	1	1	1	1						
												94
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	38
	informatika								1	1	1	3
			1	1	1	1	1	1	1			
												48
Človek a príroda	vecné učenie		1	1	1							3
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
												10
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	3	3				8
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
												17
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova						1	1	1	1	1	5
												5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
									1	1	1	3
												22
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
												20
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
												20
Spolu povinná časť		19	20	22	22	22	23	23	24	24	25	224
Voliteľné hodiny		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	24	24	24	25	25	26	26	27	243

5.6. Poznámky k učebnému plánu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre tento učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami (§ 2 ods.14 vyhlášky č. 322/2008 Z. z.).
3. Predmety s časovou dotáciou 0,5 hodiny týždenne je možné vyučovať ako jednohodinové každý druhý týždeň alebo ich spojiť blokovou výučbou.
4. Predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
5. Predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

5.7. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s AU alebo PVP s MP ide o žiakov s rôznymi diagnostickými kategóriami a z toho vyplývajúcimi symptómami, ktoré zásadne ovplyvňujú nielen aktuálny výchovno-vzdelávací proces ale aj ich výchovu a vzdelávanie vôbec.

Do skupiny pervazívnych vývinových porúch (F84) sú podľa MKCH-10-SK- 2016)¹ zahrnuté nasledovné diagnostické kategórie: Detský autizmus (F84.0), Atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), Iná detská dezintegračná porucha (F84.3), Hyperaktívna porucha spojená s duševnou zaostalosťou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), Iná pervazívna vývinová porucha (F84.8), Pervazívna vývinová porucha, bližšie neurčená (F84.9).

Žiak s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím môže byť vzdelávaný

- a) v základnej škole pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami podľa individuálneho vzdelávacieho programu,

b) v špeciálnej triede pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami základnej školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu,

c) v triede základnej školy spolu s inými žiakmi, t. j. v školskej integrácii podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Vzdelávanie žiaka sa, ak je žiakom s ťažkým zdravotným postihnutím, môže predĺžiť až do konca školského roku, v ktorom žiak dovŕši 18. rok svojho veku (Školský zákon).

Obsah učiva sa žiakovi, ktorý si vyžaduje predĺženie vzdelávania, patrične upravuje v IVP tak, aby bol primerane rozložený. V pedagogickej dokumentácii sa vyznačuje ten postupový ročník, ktorého obsah vzdelávania žiak v príslušnom školskom roku plní; rok školskej dochádzky sa vyznačí podľa jeho skutočného poradia.

Obsah vzdelávania určený pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa uplatňuje bez ohľadu na to, akou formou sú vzdelávaní.

Obsah vzdelávania je vytvorený na troch úrovniach. Prvá, najnižšia, úroveň zahŕňa najnižšie požiadavky z hľadiska obsahu učiva a posledná, tretia, úroveň určuje najvyššie požiadavky. Vzhľadom na autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy je potrebné zdôrazniť, že voľba úrovne (obsahu vzdelávania) sa nemôže riadiť diagnostikovaným stupňom mentálneho postihnutia žiaka.

To znamená, že žiak, ktorý podľa psychologického vyšetrenia má napr. stredný stupeň mentálneho postihnutia, nepostupuje automaticky podľa strednej, t. j. druhej úrovne obsahu vzdelávania príslušného vyučovacieho predmetu, ale pedagóg zvolí pre neho tú úroveň, ktorú je na základe svojich predpokladov schopný zvládať. Pre žiaka v rôznych vyučovacích predmetoch možno určiť rôznu úroveň obsahu vzdelávania.

Ak žiak vďaka systematickej špeciálnopedagogickej starostlivosti prejaví vyššiu úroveň schopností než pri jeho poslednom diagnostikovaní, postupne sa mu upraví obsah vzdelávania tak, aby naň mohol čím skôr nadviazať vyššou úrovňou obsahu vzdelávania.

Naopak, pri nezvládaní úloh, vychádzajúcich z pôvodne nastavenej úrovne obsahu vzdelávania v niektorom predmete, je nevyhnutné prejsť na ich nižšiu úroveň alebo sa vrátiť k upevňovaniu učiva predchádzajúceho ročníka.

Môže sa stať, že stav žiaka si bude vyžadovať také tempo práce, ktoré nedovolí v priebehu jedného školského roka splniť ciele vyučovacieho predmetu príslušného ročníka. V tom prípade sa v nasledujúcom ročníku, ak to vyžaduje charakter predmetu pre nadväznosť učiva,

začne neprebratým učivom predchádzajúceho ročníka a nie učivom toho ročníka, do ktorého žiak postúpil.

Z uvedeného vyplýva, že žiak s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou s mentálnym postihnutím môže posledný ročník svojej školskej dochádzky ukončiť aj učivom nižšieho ročníka.

Obsah a ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam každého žiaka.

Vyučujúci uplatňuje primeranosť nárokov na základe dispozícií žiaka, ktoré majú vplyv na prognózu jeho vývinu s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života.

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť pre postup do ďalšieho ročníka.

Výchova a vzdelávanie žiaka s Autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa uskutočňuje podľa **individuálneho vzdelávacieho programu** (ďalej aj „IVP“), ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva.

5.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa individuálnych vzdelávacích programov.

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne:

„Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania.“. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzke a to nasledovne: „Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku.“.

5.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Pedagogickí zamestnanci

- splňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,

– riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- starajú sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvárajú pre tento ich rast podmienky,
- sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.

Asistent učiteľa

- pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s Autizmom alebo pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím s MP, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

V tejto triede pracujú asistenti prijatí na projekt cez UPSVaR.

5.10 Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Učebne (triedy) vybavené viacúčelovým, výškovo nastaviteľným nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania. Učebne pre jednotlivé vyučovacie predmety vybavené špeciálnym nábytkom, prístrojmi, nástrojmi, pomôckami, technikou, materiálmi. Štruktúrované priestory na individuálne vzdelávanie žiakov s AU alebo PVP s MP.

Priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním.

Priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory na uloženie pomôcok.

Priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové krúžky a voľnočasové aktivity) vybavené pracovným a odpočinkovým nábytkom, priestormi pre učenie sa, s pomôckami pre relaxáciu.

Priestory pre stravovanie rešpektujúce hygienické normy a špecifiká individuálnych potrieb žiakov s autizmom alebo s pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím.

Priestory pre vedenie školy a potrebných odborných a nepedagogických zamestnancov – miestnosť riaditeľa, zástupcu, hospodára a iných – so zodpovedajúcim technickým vybavením a nábytkom.

Miestnosť pre uskladnenie učebníc, archív.

Priestory pre odkladanie odevov a obuvi (šatne).

Spoločné priestory pre hygienu, vrátane WC pre žiakov a žiačky, pre učiteľov a učiteľky, vybavené dávkovačmi pre tekuté mydlo, zásobník s dezinfekčným prostriedkom a zásobníkmi pre jednorazové utierky.

Ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

5.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Zdravé prostredie tried – nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie.

Priestor pre ošetrovanie úrazu a na krátkodobý pobyt zraneného, resp. chorého žiaka, alebo žiaka v čase akútneho zhoršenia jeho psychických problémov.

Výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,

Lekárničky na pracovisku - vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na rýchlu zdravotnú pomoc, linku dôvery, políciu,

Zabezpečenie vhodného pitného a stravovacieho režimu.

Dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v priestoroch školy a jej okolí, a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

6. Zameranie školy a pedagogické stratégie

6.1 Vlastné zameranie školy

Pedagogická koncepcia školy sa zameriava na premenu existujúceho modelu výchovy a vzdelávania s cieľom zrealizovať zmeny z *tradičného vyučovania na aktívne učenia sa*. Inovácia vzdelávacieho procesu smerujeme k príprave na praktický život.

Vo výchovno-vzdelávacom procese uplatňujeme tvorivé a humanistické prvky výchovy a vzdelávania. Pedagogická koncepcia je orientovaná na rozvoj osobnosti žiaka s prihliadnutím

na jeho druh a stupeň postihnutia. Zameriame sa na rozvíjanie kľúčových kompetencií žiaka tak ako sú vymedzené v *kompetenčnom profile žiaka* pre príslušný stupeň mentálneho postihnutia a očakávame, že žiak po absolvovaní našej školy bude vedieť primerane svojmu postihnutiu preukázať vedomosti, zručnosti a schopnosti v praktickej činnosti tak, ako sú vymedzené v Štátnom vzdelávacom programe – ISCED 1 pre príslušný druh a stupeň postihnutia.

Strategické ciele pedagogickej koncepcie školy

Cieľ 1: Zvyšovať čitateľskú gramotnosť žiakov.

Cieľ 2: Zvyšovať finančnú gramotnosť žiakov.

Cieľ 3: Rozvíjať a vnímať citlivé vzťahy k ľuďom a prírode.

Cieľ 4: Rozvíjať manuálne zručnosti žiakov prostredníctvom tradičných ľudových remesiel.

Pri aktívnom učení sa žiakov je spôsob učenia rovnako dôležitý ako obsah toho, čo sa žiaci učia. Procesy učenia sa žiakov závisia od profesionality učiteľa, ako vie tieto procesy riadiť:

- vytvárať priaznivé podmienky na vyučovanie
- motivovať poznávanie
- aktivizovať myslenie
- vytvárať priaznivú sociálnu, emocionálnu a pracovnú klímu
- diagnostikovať žiaka
- riadiť procesy učenia sa žiakov – individualizovať ich z hľadiska času, tempa, hĺbky a miery pomoci
- pedagogicky interpretovať obsah učebnej osnovy do učiva.

Základnými procesmi rozvoja osobnosti žiaka sú procesy personalizácie, kognitivizácie, socializácie.

Cieľom personálnej výchovy je sebarealizácia žiaka a rozvíjanie vzťahov k sebe samému, aby žiak bol stále viac sám sebou. Žiak v procese kognitivizácie má sám riadiť svoje vzdelávanie a učiteľ má vystupovať len v roli pomocníka. Aktívny je žiak, učiteľ žiaka usmerňuje, dáva mu spätnú väzbu, povzbudzuje ho, prejavuje mu dôveru a pod. Cieľom sociálnej výchovy je rozvíjanie vzťahov k iným ľuďom, chápať ich, preberať sociálne roly. Proces socializácie je

závislý od sociálnej interakcie. Zručnosti rozvíjané pomocou spolupráce sú vyššie, ako zručnosti dosahované samostatne.

Aby sa žiaci mohli a chceli aktívne učiť je potrebné vytvoriť podmienky a pravidlá:

- môžu sa slobodne rozhodovať, majú možnosť výberu
- môžu postupovať pri učení podľa vlastného tempa
- môžu sa učiť to, čo ich zaujíma
- môžu byť tvoriví pri učení
- môžu sa učiť so spolužiakmi
- môžu sa pýtať, keď niečo nevedia bez obavy z ohrozenia
- môžu vyjadrovať nespokojnosť bez obavy z ohrozenia
- dôveruje sa im, ak sa im verí, že to dokážu
- majú skúsenosť, že môžu napraviť čo urobili zle a táto chyba sa nefixuje
- chyba pri učení nie je vina
- dáva sa im šanca byť úspešní
- očakávajú, že za prácu budú uznaní a ocenení
- vedia, že sa im dáva možnosť sa to naučiť, až potom sa bude skúšať
- majú dostatok času, aby sa to naučili, až potom sa bude skúšať
- majú dostatok času, aby sa to naučili.
- sú hodnotení vzhľadom k sebe a nie porovnávaní s inými
- majú dostatok učebných zdrojov a pomôcok pri učení
- učebné požiadavky sú primerané ich schopnostiam
- vedia, že to, čo sa naučia, má pre nich význam a zmysel
- spôsob učenia sa na vyučovaní je zaujímavý
- vedia, čo sa od nich očakáva
- vedia, ako, čo a kedy sa bude hodnotiť
- vedia, čo sa naučili
- na vyučovaní je dobrá sociálna klíma
- ak prostredie v triede je estetické, čisté a podnetné

6.2 Začlenenie prierezových tém.

Prierezové témy budeme realizovať ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Multikultúrna výchova sa dotýka medziľudských vzťahov, ktorej cieľom je chápanie a akceptácia iných kultúr a rozvoj medziľudskej tolerancie. Začlenená je do jednotlivých predmetov.

Osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, ktorej cieľom je sebaopoznanie, sebaúcta, sebavzdelanie, pestovanie dobrých medziľudských vzťahov, prevencia sociálno-patologických javov.

Mediálna výchova rozvíja schopnosť zaobchádzať s rôznymi druhmi médií, selektívne využívať ich produkty.

Environmentálna výchova rozvíja spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia, posilňuje zodpovednosť k živým organizmom, k zdravému životnému štýlu, k prírodnému a kultúrnemu bohatstvu.

Dopravná výchova je zameraná na bezpečné správanie sa v rôznych situáciách cestnej premávky.

Ochrana života a zdravia je zameraná na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, pri pobyte v prírode, na zvládnutie ekologických havárií, dopravných nehôd, živelných pohrôm.

1. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia kvality zameriame na tri oblasti:

- a) Kontrola a hodnotenie žiakov
- b) Kontrola a hodnotenie zamestnancov školy
- c) Hodnotenie školy

Vnútný systém kontroly a hodnotenia žiakov

Na vzájomný vzťah učiteľa a žiakov má výrazný vplyv spôsob, akým učiteľ žiakov hodnotí. Hodnotenie žiaka v škole je „vyjadrenie faktu, mienky alebo postoja učiteľa žiakovi o jeho výkonoch, činoch a prejavovaných vlastnostiach na základe objektívnych kritérií a subjektívnych preferencií, ako aj na základe individuálnej alebo sociálnej vzťahovej normy“.

Pri hodnotení žiakov v špeciálnej škole učitelia individuálne pristupujú k posudzovaniu výkonov a schopností žiakov vzhľadom na ich možnosti, mieru využitia vlastných potenciálov ale aj množstvo vynaloženej námahy pre dosiahnutie výkonu.

Učitelia učia žiakov prijívať hodnotenia tak pozitívne, ako aj negatívne, čo mu napomáha pri sebahodnotení vlastných možností a schopností, uvedomenie si vlastných chýb, ale hlavne správnosti a kvality vlastného výkonu. To je zároveň príležitosťou na emocionálny prejav pri posudzovaní vlastných výkonov a obrazom schopnosti objektívneho posudzovania vlastnej činnosti, postojov, názorov, pocitov, ktoré žiak má po ukončení činnosti a ktorá je hodnotená aj učiteľom. Hlavným zmyslom reálneho sebahodnotenia žiaka je, aby sa žiak naučil hodnotiť svet ale predovšetkým sám seba.

Každý človek túži byť úspešný, lebo úspešnosť robí človeka šťastným. A kto by nechcel byť šťastný? Účinky úspechu a uznania sú oveľa silnejšie, ako sa mnohí učitelia domnievajú.

Ak žiak nie je pozitívne hodnotený, ocitá sa v bludnom kruhu a poľavuje v úsilí. Z uvedeného vyplýva pre učiteľa:

- jasne formulovať úlohu – cieľ
- poskytnúť pomoc
- poskytnúť možnosť opravy
- dávať primerané úlohy – ciele
- pozitívne hodnotiť, nešetriť pochvalou
- hodnotiť ihneď po splnení úlohy – cieľa.

Hodnotenie, obzvlášť pozitívne, vedie žiakov k pokroku, žiaci si veria a tí ktorí si veria, zažívajú úspech.

Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je kontrola a hodnotenie výkonov žiaka v rámci všetkých činností, ktoré vykonáva. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Hodnotenie je uvedené nielen v ŠkVP ale je rozpracované aj v učebných osnovách jednotlivých vyučovacích predmetov.

Cieľom hodnotenia je

- poskytnúť žiakovi aj zákonnému zástupcovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky.
- súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.
- pri hodnotení a klasifikácii žiakov vychádzame z toho, čo žiak vie a s jeho možnosťami a schopnosťami.

Cieľom hodnotenia je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov postupujeme podľa Metodických pokynov na hodnotenie žiakov:

Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie

Metodický pokyn č. 31/2011 na hodnotenie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Hodnotenie žiakov:

variant A – 1. ročník - slovné hodnotenie vyjadrené 4 stupňami

variant A – 5. – 9. ročník – klasifikácia 5 stupňami

variant B - všetky ročníky slovné hodnotenie vyjadrené 4 stupňami

variant C - všetky ročníky slovné hodnotenie vyjadrené 4 stupňami

triedy pre žiakov s autizmom s MP - všetky ročníky hodnotíme slovné hodnotenie vyjadrené 4 stupňami

Žiaci sa v čase vyučovania riadia školskými pravidlami, ktoré sú stanovené vnútorným predpisom školy – Školským poriadkom školy. So školským poriadkom školy sú zákonní zástupcovia oboznámení na začiatku školského roka triednymi učiteľmi a je sprístupnený na vývesnej tabuli v budove školy.

V školskom poriadku sú obsiahnuté nasledovné články:

- a) Práva zákonných zástupcov žiakov.
- b) Povinnosti zákonných zástupcov žiakov.

- c) Vzťah učiteľ - zákonný zástupca žiaka.
- d) Práva žiakov.
- e) Povinnosti žiakov.
- f) Dochádzka žiaka do školy (vrátane výchovných opatrení školy pri porušovaní pravidiel).
- g) Príchod žiaka do školy.
- h) Správanie sa žiaka na vyučovaní (vrátane výchovných opatrení školy pri porušovaní pravidiel).
- i) Správanie sa žiaka cez prestávky a prechod žiakov do iných odborných učební.
- j) Odchod žiakov zo školy.
- k) Starostlivosť o zovňajšok.
- l) Správanie sa žiaka mimo školy.
- m) Stravovanie v školskej jedálni.
- n) Triedna samospráva žiakov.
- o) Výchovné opatrenia (pochvaly, ocenenia, odmeňovanie žiakov).
- p) Opatrenia na posilnenie disciplíny.
- q) Pobyť žiaka v ŠKD.

Pri kontrole neplnenia si povinností sa triedny učiteľ riadi opatreniami, urobí o negatívnych zisteniach zápis do klasifikačného záznamu.

Vnútroškolný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Kontrola zamestnancov sa riadi plánom vnútroškolskej kontroly. Cieľom vnútroškolskej kontroly je získavanie objektívnych informácií o úrovni a výsledkoch práce zamestnancov školy v záujme odstránenia nedostatkov.

Formy a prostriedky vnútroškolskej kontroly:

- Pozorovanie.
- Individuálne rozhovory s pedagogickými a odbornými zamestnancami, nepedagogickými zamestnancami, žiakmi a rodičmi.
- Priama hospitačná činnosť na vyučovacích hodinách a na iných činnostiach so žiakmi.
- Rozbor stavu pedagogickej dokumentácie (úroveň jej vedenia, vecnosť a správnosť zápisov), dokumentácie ekonomickej, hospodárskej, mzdovej a spisovej dokumentácie.
- Výsledky žiakov, ktorých vyučujúci vyučuje (prospech, žiacke súťaže, a pod.)

- Kontrola interiéru a priestorov školy.
- Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Škola má vypracované kritériá hodnotenia zamestnancov, ktoré sú súčasťou pracovného poriadku školy. Zamestnávateľ vykonáva hodnotenie PZ a OZ jedenkrát ročne, najneskôr do konca školského roka, t.j. do 31.8. kalendárneho roka.

Hodnotí sa len PZ, s výnimkou začínajúceho PZ, ktorý u zamestnávateľa odpracoval celý školský rok, resp. bol v pracovnom pomere počas školského roka minimálne v čase vyučovania, t.j. od 1.9. do 30.6. kalendárneho roka. Hodnotí sa len OZ, s výnimkou začínajúceho OZ, ktorý u zamestnávateľa odpracoval celý predchádzajúci kalendárny rok. Hodnotiacim obdobím je obdobie od 1.9. do 31.8. kalendárneho roka. PZ a OZ sa hodnotí formou individuálneho pohovoru po dôslednej príprave hodnotiteľa ako i hodnoteného.

V súlade s § 52 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov zamestnávateľ hodnotí:

a) výsledky pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti

- motivácia žiakov k učeniu
- vytváranie podmienok na dosahovanie primeraných výchovnovzdelávacích výsledkov žiakov
- rozvíjanie kľúčových kompetencií u žiakov, napr. vyššej úrovne poznávania žiakov, logického myslenia, kritického myslenia, analytického myslenia a tvorivosti
- rozvíjanie personálnych zručností žiakov, napr. samostatnosť, zodpovednosť, sebahodnotenie, sebaúctu
- rozvíjanie sociálnych zručností žiakov, napr. spolupráca, empatia, komunikácia a spravodlivosť
- prínos pre zamestnávateľa- propagácia a prezentácia zamestnávateľa na verejnosti,
- spolupráca s rodičmi, inými organizáciami
- organizovanie mimoškolských aktivít

b) kvalitu vykonávania pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti

- rešpektovanie daností a potenciálu žiaka, rozvíjanie silných stránok žiakovej osobnosti
- individuálny prístup k žiakom s rešpektovaním ich schopností a možností, nadania a zdravotného stavu

- práca v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a rezortnými predpismi
- dodržiavanie a využívanie pracovného času
- plnenie pracovných povinností súvisiacich s dohodnutým druhom práce v pracovnej zmluve
- dodržiavanie základných povinností zamestnanca stanovených právnymi predpismi
- správne vedenie pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie

c) náročnosť výkonu pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti

- využívanie IKT v profesijnom rozvoji a pri výkone práce
- spolupráca na tvorbe školských vzdelávacích programov a školských výchovných programov školy
- zapájanie sa do prípravy a realizácie rozvojových projektov školy alebo školského zaradenia
- vykonávanie špecializovaných činností
- vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami v školskej integrácii
- iniciovanie a podieľanie sa na zavádzaní zmien alebo inovácií do výchovnovzdelávacieho procesu
- zvládanie riešenia konfliktov a záťažových situácií

d) mieru osvojenia si a využívanie profesijných kompetencií PZ alebo OZ

- rozpoznanie individuálnych výchovnovzdelávacích potrieb žiakov
- stanovenie edukačných cieľov orientovaných na žiaka vo vzťahu k príslušnému obsahu vzdelávania
- tvorba učebných materiálov, didaktických testov a učebných pomôcok
- absolvovanie jednotlivých programov kontinuálneho vzdelávania podľa plánu kontinuálneho vzdelávania školy
- uplatňovanie nových získaných vedomostí a zručností pri výkone svojej činnosti
- zvyšovanie svojho právneho vedomia

U vedúcich PZ a OZ zamestnávateľ hodnotí:

- kvalitu, náročnosť a rozsah riadiacej práce
- ovládanie a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov v praxi s dôrazom na predpisy platné pre rezort školstva
- využívanie pridelených finančných prostriedkov a finančných prostriedkov získaných z iných zdrojov
- dodržiavanie školského vzdelávacieho programu, školského výchovného programu
- manažérske zručnosti (starostlivosť o budovu, vybavenie školy, vytváranie podmienok pre zamestnancov).

Hodnotenie školy

Riaditeľka školy každoročne v zmysle § 5 ods. 7 písm. f) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MŠ SR č.9/2006 Z. z. o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení ***predkladá*** zriaďovateľovi na schválenie a rade školy na vyjadrenie Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za príslušný kalendárny rok.

Školu hodnotia rodičia i verejnosť a môžeme s uspokojením povedať, že patríme medzi školy s dobrým menom a výsledkami.

Hodnotenie je zamerané na:

- konštatovanie úrovne stavu vzdelávania a výchovy na škole,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú,
- sebahodnotenie školy a jej ďalšia hodnotiaca činnosť slúži na poskytovanie spätnej väzby vedeniu školy, ako sa darí naplňovať stanovené vzdelávacie zámery a ciele. Sú súčasne i hodnotením kvality školy a hodnotením kvality školského vzdelávacieho programu. Cieľom sebahodnotenia je zistiť aktuálne informácie o stave školy a tak získať podklady pre plánovanie a realizáciu ďalšieho rozvoja,
- plnenie cieľov a úloh koncepcie rozvoja školy,
- plnenie cieľov v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť, stupeň dôležitosti,
- posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú súčasťou štátneho vzdelávacieho programu,
- oblasti, v ktorých škola dosahuje silnejšie výsledky a oblasti so slabšími výsledkami, vrátane návrhov a opatrení na zlepšenie stavu.

Kritériom pre nás je:

1. kvalita výsledkov
2. spokojnosť žiakov, rodičov a zamestnancov
3. SWOT analýza

2. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Kontinuálne vzdelávanie zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilosti. V našej škole ho vnímame ako prirodzenú súčasť celoživotného vzdelávania. Cieľom kontinuálneho vzdelávania je udržiavanie, obnovovanie, zdokonaľovanie a dopĺňanie profesijných kompetencií potrebných pre výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti.

Optimálne nastavené požiadavky na kontinuálne vzdelávanie môžu škole pomôcť v napredovaní v oblastiach využívania aktivizujúcich metód vo výchove a vzdelávaní zdravotne znevýhodnených žiakov a zabezpečujú odborný rast pedagogických a odborných zamestnancov ŠZŠ v Rimavskej Sobote.

Pedagogický zbor sa neustále vzdeláva, získané poznatky aplikuje do vyučovacieho procesu. Vo veľkej miere sa pri vzdelávaní žiakov využívajú moderné informačno-komunikačné technológie.

Zamestnávateľ ŠZŠ pri stanovení cieľov kontinuálneho vzdelávania vychádza z požiadaviek a potrieb ako aj :

- z výsledkov hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov
- z výsledkov kontrolnej a hospitačnej činnosti
- z koncepcie riadenia školy
- z výsledkov Štátnej školskej inšpekcie

Cieľom kontinuálneho vzdelávania je rozšíriť a prehĺbiť profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov v oblasti :

komunikačných zručností

IKT kompetencií

problematiky finančnej gramotnosti

získať zručnosti v interpersonálnej komunikácii a v asertívnom riešení konfliktných situácií.

Konkrétne ciele :

- Skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Príprava metodických materiálov.
- Príprava učebných pomôcok.
- Inovácie v didaktike vyučovania.
- Otvorené hodiny.
- Rozvíjať kompetencie žiakov vo výchovno-vyučovacom procese.
- Predchádzanie sociálno-patologickým javom.
- Rozvíjať čitateľskú gramotnosť žiakov.
- Rozvíjať zručnosti IKT a zaradiť ich do výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Používanie interaktívnych tabúl vo všetkých predmetoch a tvorba vlastných prezentácií pri výchovno-vzdelávacom procese - názorné ukážky pre kolegov v rámci MZ a PK.
- Potreba vzdelávania v multikultúrnej výchove a zabrániť segregačným a diskriminačným tendenciám vo výchovno-vyučovacom procese.
- Naďalej sa venovať preventívnym aktivitám : šikanovanie, drogová prevencia, sexuálne zneužívanie detí.
- Zvyšovanie kompetencií pedagogických zamestnancov vo výchovno-vzdelávacom procese rómskych žiakov.
- Orientovať ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov na dopĺňanie profesijných kompetencií .

Cieľom našej školy je stať sa kvalitnou špeciálnou základnou školou s vlastným pedagogickým programom a školským vzdelávacím programom, s dobrým materiálnym vybavením, s kvalifikovanými pedagogickými zamestnancami.

Chceme byť modernou školou, kde sa každý cíti ako doma, kde sú dobré medziľudské vzťahy

Volíme individuálny prístup ku každému žiakovi, pestujeme u žiakov prosociálne správanie, chceme byť školou bez alkoholu, drog a násilia.

Zabezpečiť žiakom výchovno-vzdelávaciu činnosť a všestranné rozvíjanie ich osobnosti so zreteľom na stupeň a druh zdravotného postihnutia tak, aby sa vedeli začleniť do spoločnosti.

Vytvoriť na škole tvorivú pracovnú atmosféru a humanistický prístup v bezstresovom prostredí a dobré ľudské vzťahy.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie vyplývajú zo zaradenia pedagogických a odborných zamestnancov do jednotlivých kariérnych stupňov. Dominantnou úlohou našej školy je v prvom rade rešpektovanie záujmov školy (vyplýva z koncepcie rozvoja školy), možností školy (vyplýva zo schváleného rozpočtu školy) a možností, záujmami a potrebami jednotlivých zamestnancov.

Pedagogickí zamestnanci si rozširujú svoje kompetencie a zručnosti podľa plánu kontinuálneho vzdelávania, ktorý schválil zriaďovateľ.

Školský vzdelávací program bol prerokovaný a schválený na pedagogickej rade dňa **23.08.2016** a následne bude schválený v mesiaci september 2016 na zasadnutí Rady školy.

V Rimavskej Sobote, 28.08.2019

Mgr. Erik Fela
riaditeľ školy